

Aftale om styrkelse af den præhospitale indsats i Region Syddanmark

I aftalen om budget 2019 var der enighed om at indgå en samlet aftale vedr. styrkelse af den præhospitale indsats på grundlag af den præhospitale analyse, som blev besluttet igangsat med budgetforliget for 2018 i september 2017, den afholdte præhospitale konference i september 2018 samt det præhospitale udvalgs arbejde med området.

I Ambulance Syd har det været muligt at tilvejebringe et permanent råderum på 9 mio. kr. årligt fra 2019 og frem, som Regionsrådet betragter som en økonomisk ramme for en aftale om justering af servicemål og styrkelse af den præhospitale indsats.

Aftaleparterne er enige om at indgå nedenstående aftale om styrkelse af den præhospitale indsats til gavn for regionens borgere. Aftalen understøtter FN's verdensmål nummer 3 om sundhed og trivsel, FN's verdensmål nummer 10 om mindre ulighed og FN's verdensmål nummer 11 om bæredygtige byer og lokalsamfund.

Justering af responstidsmål og servicemål

Aftaleparterne er enige om, at regionens nuværende fire forskellige gennemsnitlige responstidsmål for A-kørsler for hhv. Fyn, Sønderjylland, Sydvestjylland og Trekantsområdet ændres til ét fælles mål, som skal gælde for de fire delområder. Responstider opgøres fremadrettet for første sundhedsprofessionelle bil på stedet (inkl. nødbehandlerbil i Nordborg). Dette er i overensstemmelse med regeringens tidligere udmelding om opgørelse af responstider og forventes dermed på sigt bakket op af nationale retningslinjer.

Der fastsættes et mål, hvor **minimum 95 % af A-kørslerne skal søges nået inden for 15 min. på Fyn, i Sønderjylland, i Sydvestjylland og i Trekantsområdet og i regionen som helhed**. Ud fra den nuværende målopfyldelse vil dette medføre et behov for styrkelse af det præhospitale beredskab særligt i Sønderjylland, men også i Sydvestjylland. Denne aftale indeholder en styrkelse af beredskabet i de to delområder. Beredskabet i de øvrige delområder fastholdes uændret, på nær Odense, der styrkes med en dagambulance på hverdage. Parterne er enige om løbende at følge behovet for yderligere styrkelse af beredskabet set i relation målopfyldelsen på de nye servicemål.

2018: Andel af A-kørsler indenfor 15 min. (1. sundhedsprofessionelle)

Fyn	95,9 %
Sydvestjylland	94,6 %
Sønderjylland	92,3 %
Trekantområdet	96,7 %
Region Syddanmark	95,1 %

Der har ikke tidligere været regionale responstidsmål for B-kørsler. Der fastsættes nu et responstidsmål for B-kørsler, hvor 95 % af kørslerne skal søges nået inden for 30 minutter på Fyn, i Sønderjylland, i Sydvestjylland og i Trekantsområdet og i regionen som helhed.

Der har tidligere været regionale servicemål for D-kørsler, men ikke for C-kørsler. Der igangsættes en monitorering af servicetider for C og D kørsler, således at servicetiderne for borgere, som skal transporteres hyppigt til og fra sygehuset (stråle/kemo- og dialyse patienter) opgøres særskilt. Disse kørsler betegnes som CQ og DQ-kørsler. Det præhospitale udvalg stiller på baggrund af monitoreringen primo 2020 forslag om servicemål for C og D kørsler og vurderer samtidig kapaciteten.

Responstider og servicetider følges i det præhospitale udvalg og opgøres kvartalsvis. Målopfyldelsen for A og B-kørsler opgøres på regions-, delområdeniveau og kommuneniveau.

Det præhospitale udvalg følger i forbindelse med de årlige responstids- og servicemålsopgørelser også antallet af og den geografiske fordeling på postnummerniveau af A-kørsler med responstider over henholdsvis 15 og 20 minutter. Dette opgøres på årskort, der viser alle postnumre i regionen.

Regionens samlede andel A-kørsler med responstider over hhv. 5, 10 og 15 minutter opgøres fortsat kvartalsvist, så opgørelserne er sammenlignelige på tværs af hele landet og i overensstemmelse med de nationale aftaler.

Responstider for A-kørsler opgøres herudover fortsat også for ambulancer jf. bekendtgørelsens bestemmelser.

Kvalitetsudvikling og forskning på det præhospitale område

Aftaleparterne er enige om, at sætte fokus på andre kvalitetsparametre end responstider og servicetider. Arbejdet med både patientoplevelse kvalitet og udvikling af den sundhedsfaglige kvalitet skal ske i tæt samarbejde mellem alle fem regioner, således at kvaliteten bliver sammenlignelig.

Præhospitalsdatabasen er en landsdækkende klinisk kvalitetsdatabase, som har til formål at belyse kvaliteten og eventuel variation i kvaliteten af den præhospitale behandling i Danmark. Dette sker ved løbende monitorering af de vigtigste parametre for den præhospitale indsats, som er kort tidsforbrug inden en professionel indsats, en professionel indsats af høj faglig standard og transporttid til relevant kvalificeret modtagelse. Databasens kvalitetsindikatorer er udvalgt med udgangspunkt i rapporten om nationale kvalitetsmål på det præhospitale område. Data baseres for nuværende primært på data fra de præhospitale disponeringssystemer, men der er et tværregionalt arbejde i gang, som skal sikre at data i højere grad baseres på data fra den nationale elektroniske præhospitale patientjournal (PPJ), så der bliver mere fokus på reel sundhedsfaglig kvalitet.

Det stiller krav til ensartet journalføring og registreringspraksis blandt personalet på det præhospitale område. I 2019 vil der være følgende indsatser:

1. Fokus på patientsikkerhed særligt ved overgange i patientforløbet og ved afslutning af patientkontakt på skadestedet. Dette fokus skal desuden tjene som forberedelse til Styrelsen for Patientsikkerheds risikobaserede tilsyn i 2019.

2. Fokus på ensartet journalføring og registreringspraksis blandt personalet på det præhospitale område herunder korrekt registrering af hjertestop i PPJ. Dette skal sikre, at der er data til rådighed, som kan bruges til vurdering af den sundhedsfaglige kvalitet.
3. Fokus på tidlig erkendelse af hjertestop og iværksættelse af telefonisk vejledning i genoplivning. Del af tværregionalt samarbejde i Dansk Råd for genoplivning.
4. Formulering af en præhospital forskningsstrategi og etablering af et præhospitalt forskningsmiljø. Første skridt på vejen er taget i forbindelse med opslag af akutprofessor i Sygehus Sønderjylland, hvor det viste sig muligt at ansætte en regional professor med fokus på den præhospitale indsats. Stillingen blev besat 1/10 2018 og finansieres midlertidigt via ledige midler inden for eksisterende økonomiske rammer. **Fra 2020 og frem afsættes 0,666 mio. kr. årligt frem til 2023.**
5. Gennemførelse af en landsdækkende præhospital patienttilfredshedsundersøgelse. Undersøgelsen skal bl.a. ses i sammenhæng med Ambulance Syds påbegyndte strategiske fokusområde med "Patienten i centrum". Ved at sætte patienten og dennes pårørende i centrum i alle handlinger, er det Ambulance Syds sigte at bidrage til en god patientoplevelse og tryghed for den enkelte borger.

Det præhospitale udvalg følger indsatsområderne i 2019 og kommer i de efterfølgende år med input til årlige indsatsområder for kvalitetsarbejdet på det præhospitale område. Parterne lægger vægt på, at der på det præhospitale område sker en udvikling hen mod større fokus på sundhedsfaglig kvalitet fremfor kun på responstider, og at der løbende sættes fokus på kvaliteten i behandlingen for større patientgrupper på det præhospitale område.

Aflevering af akutte patienter fra ambulance til FAM

Når patienter afleveres fra ambulance til sygehus kan der opstå ventetid "i døren" for patient og ambulancepersonale, hvilket betyder, at der går længere tid før ambulancen er fri til næste opgave. Opgørelser over afleveringstider til regionens Fælles akutmodtagelser viser, at der er forskel på afleveringstiderne og at der ved nogle afleveringer på FAM-OUH er længere ventetid.

Aftaleparterne er enige om at det præhospitale udvalg følger FAM-OUH's arbejde med at reducere ventetider ved aflevering af patienter fra ambulance til FAM.

Anvendelse af præhospitalt personale til interhospital transport

En række patienter har behov for ledsagelse af sundhedsfagligt personale, når de flyttes fra et sygehus til et andet. I dag varetages en del transport med sundhedsfaglig ledsagelse af sygehuspersonale (læger og/eller sygeplejersker). Det betyder, at afdelingens drift ofte "forstyrres", når personalet må forlade afdelingen. Når personalet har afleveret patienten på en ny afdeling, skal personalet bruge tid på transport retur til eget sygehus. Såfremt transportledsagelsen alternativt kan varetages af præhospitalt personale (eks. paramedicinere) reduceres transporttid efter aflevering af personalet til et minimum, da det præhospitale personale står til rådighed for opgaver, så snart de er tilbage ved køretøjet.

Efter den præhospitale konference i 2018 har et af regionens sygehuse forespurgt om muligheden for at "bestille" en ambulance med paramedicinere som sundhedsfaglig ledsager.

På den baggrund er aftaleparterne enige om, at der nedsættes en faglig arbejdsgruppe, der skal undersøge om præhospitalt personale kan aflaste sygehusene ved at flytte udvalgte ledsagelsesopgaver fra sygehusene til det præhospitale beredskab. Dette under forudsætning af at det kan ske uden påvirkning af

responstiderne for A-kørsler og under forudsætning af at visitationen af ledsagerniveauet sikrer ledsagelse på rette faglige niveau.

Det præhospitale udvalg følger arbejdet og fremlægger evt. forslag til ændret anvendelse af præhospitalt personale til udvalgte interhospitale transporter for Regionsrådet.

Innovation og udvikling - inspiration fra andre

Aftaleparterne er enige om at hente inspiration fra og drage nytte af andres gode erfaringer i forhold til nye teknologiske og innovative løsninger. Det præhospitale udvalg bedes derfor undersøge:

- Region Hovedstadens erfaringer med brug af kunstig intelligens ved sundhedsfaglig visitering af borgere, der ringer 112-med formodet hjertestop.
- Region Sjællands brug af app, der giver mulighed for at alle parter hurtigere kan tilgå information om, hvor akutpatienter skal transporteres hen. I dag findes informationerne herom i en længere visitationsretningslinje, som løbende bliver opdateret. Erfaringerne fra Sjælland er, at app'en hurtigere kan opdateres, når der løbende sker ændringer på sygehusene.
- Region Nordjyllands "Ring rigtigt"-kampagne, herunder om kampagnen har medført en reduktion i antal 112-opkald til AMK-vagtcentralen.
- Mulighederne for udvikling af den IT-løsning, der understøtter det fortsatte grænseoverskridende ambulancesamarbejde. Parterne enige om at se positivt på evt. ansøgning fra tyske samarbejdsparter om medfinansiering af halvdelen af evt. udgifter til en IT-løsning, som giver mulighed for at kunne disponere tyske ambulancer direkte og uden unødige forsinkelser.

Styrkelse af den sundhedsfaglige visitation på AMK-vagtcentralen

AMK-vagtcentralens personale visiterer og disponerer regionens præhospitale ressourcer. Det er sygeplejersker, paramedicinere og erfarne behandlere, der visiterer alle 112-opkald og afgør om der skal sendes ambulance. Det er herefter tekniske disponenter, som disponerer og vælger hvilken ambulance m.v., der skal sendes afsted.

Det samlede antal telefonopkald til AMK-vagtcentralens sundhedsfaglige visitatorer (112-opkald fra borgere og opkald fra læge) er steget fra 74.000 i 2012 til 105.000 i 2017. For at imødekomme den stigende aktivitet er der i 2018 sket en opgaveflytning af lægekald fra de sundhedsfaglige visitatorer til de tekniske disponenter, hvorefter det årlige antal opkald til de sundhedsfaglige visitatorer forventes at falde.

Bemandingen og den nuværende vagtplan for sundhedsfaglige visitation er tilpasset. AMK-vagtcentralen har dog samme udfordring som øvrige regioners AMK-vagtcentraler i forhold til rekruttering og fastholdelse af sundhedsfaglige visitatorer.

Der afsættes årligt 0,4 mio. kr. til fastholdelse, rekruttering og udvikling af den sundhedsfaglige visitation, herunder styrkelse af kvalitets- og udviklingsarbejdet knyttet til kerneopgaven. Midlerne vil kunne anvendes til 0,5 kvalitets- og udviklingsstilling og til estimerede merudgifter ved etablering af 2 delestillinger (4 personer).

Set i lyset af det stigende antal ældre medicinske patienter ønsker aftaleparterne desuden at det undersøges, om der kan ske en styrkelse af samarbejdet mellem AMK-vagtcentralen og lægevagten.

Førstehjælpere og akuthjælpere

Frivillige førstehjælpere yder en vigtig indsats og skaber tryghed hos borgerne der har behov for hjælp. Parterne ønsker et tæt og udbygget samarbejde med frivillige kræfter, der via en frivillig indsats kan skabe værdi for patienter og borgere. Inddragelse af frivillige er et vigtigt indsatsområde i Region Syddanmark, og er i et af regionens pejlemærker formuleret således: "Region Syddanmark vil udvikle, imødekomme og prioritere samarbejdet med frivillige kræfter".

På det præhospitalt område er der et mangeårigt samarbejde med akuthjælperordninger i områder af regionen med længere ambulanceresponstider. Her når akuthjælperne ofte frem før ambulancen og yder en frivillig indsats og skaber tryghed for borgerne. Dette samarbejde ønsker regionen at fastholde, anerkende og eventuelt udbrede til nye områder med længere responstider, og hvor der er interesse og folkelig opbakning hertil. Der pågår for nuværende overvejelser om akuthjælperordning på Nordfyn.

Region Syddanmark indgår herudover i projekt "Danmark redder liv", hvor frivillige førstehjælpere med førstehjælperbevis kan melde sig i hele regionen som frivillig til udkald ved hjertestop. Her kan frivillige yde hjertelungeredning og bringe evt. hjertestarter frem til brug ved hjertestop. Projektet skal evalueres medio 2019, hvorefter der skal tages stilling til om projektet skal videreføres. Aftaleparterne er enige om at afvente evalueringen af projektet inden der tages stilling til eventuel videreførelse af "Danmark redder liv". Stillingtagen hertil forventes inden fastlæggelse af budget 2020. Med denne aftale reserveres 1 mio. kr. på den økonomiske ramme i 2020 til finansiering af en eventuel videreførelse.

Ekstra ambulanceberedskaber og akutbiler

For at styrke beredskabet i hele regionen og forbedre responstiderne etableres der ekstra beredskaber:

- Ny ambulancestation omkring Kruså/Padborg. Ambulancen fra Tinglev flyttes hertil, hvilket vil forbedre responstiderne i grænseområdet.
- Ny akutbil i Tinglev der vil forbedre responstiderne i Tinglev-området og fungere som back-up for beredskaberne i Tønder, Løgumkloster og Aabenraa.
- Ny 12-timers ambulance i Odense på hverdage, der kan aflaste den høje kapacitetsudnyttelse af ambulancerne i Odense, hvorfor behovet for brug af ambulancer fra andre dele af regionen i Odense bliver mindre.
- Opgradering af dagsambulancen i Brørup til døgnambulance og flytning fra Brørup til Holsted, hvilket vil forbedre responstiderne i Sydvestjylland
- Akutbilen i Varde flyttes til ny station i Agerbæk for at forbedre responstiden i hjørnet af Varde, Billund og Vejen Kommuner
- Ny akutbil i Nr. Nebel i sommermånederne (juni-aug) samt placering af ambulance i Ølgod hele året og nedlæggelse af hjemmesygeplejerskeordning i Varde.

Særligt om tyske ambulancer

Region Syddanmark ønsker at holde fast i brugen af tyske ambulancer på tværs af grænsen, selvom der må forventes et mindre antal kørsler med placering af et grænsenært beredskab i Padborg/Kruså-området som et led i styrkelsen af det sønderjyske beredskab. Parterne er, som tidligere nævnt, enige om at se positivt på en evt. ansøgning fra tyske samarbejdsparter om medfinansiering af halvdelen af eventuelle udgifter til en IT-løsning, som giver mulighed for at kunne disponere tyske ambulancer direkte og uden unødige forsinkelser og dermed understøtter det fortsatte grænseoverskridende ambulancesamarbejde.

Aftalens samlede udgifter fremgår af nedenstående oversigt:

OVERSLAGSPRISER i 1000 kr.	2019	2020 og frem
3 måneders sommer-akutbil i Nr.Nebel-området og ambulance i Ølgod hele året pr 1/6	810	750
Nedlægning af hjemmesygeplejerskeordning i Varde 1. januar 2020		-870
Akutbil i Varde flyttes til ny station i Agerbæk pr. 1/10	220	120
Dagsberedskab i Brørup flyttes til Holsted og ændres til døgnberedskab pr. 1/10	587	1.720
Døgnberedskab i Tinglev flyttes til Kruså/Padborg og akutbil oprettes i Tinglev pr. 1/10 incl køb af akutbil	1.527	3.400
Mindre brug af tyske ambulancer	-200	-400
Dagambulance effektiv 12 timer i Odense på hverdage pr. 1/10 incl. køb af ambulance	1.410	2.100
Præhospital professorat - 2020 og frem til 30/9 2023		666
Udvikling af den sundhedsfaglige visitation på AMK-vagtcentralen	200	400
Reservation til evt. fortsættelse af Danmark Redder Liv	400	1.000
I alt	4.553	8.886